De Blå Baretter
Danmarks Internationale Veteran Organisation
Protektor H.K.H. Prins Joachim

Vordingborg den 15. september 2010

Til
Sundhedsstyrelsen

Emne:
Høringssvar vedr. rapport "Behandling af PTSD hos veteraner – anbefalinger for fremtidig planlægning".

Ref.:
Sundhedsstyrelsens skr. J.nr. 7-206-147/1 af 12. juli 2010.

Bilag:
Veterans´Helath and Welfare Co-operation International Steering Group, Final Report, February 2008.

De Blå Baretter, Danmarks Internationale Veteran Organisation har med stor interesse studeret Sunhedsstyrelsens oplæg til rapport "Behandling af PTSD hos veteraner – anbefalinger for fremtidig planlægning", og vi anerkender det store arbejde der er lagt i udarbejdelsen. Imidlertid har vi et par bemærkninger til indhold og konklusioner.

Overordnet kan det konstateres, at rapporten helt udelader omtale af de frivillige organisationers arbejde for veteranerne og deres pårørende. Dette er efter vor opfattelse en afgørende mangel, idet alle erfaringer fra ind- og udland påpeger betydningen af engagerede veteranorganisationer.

I pkt. 2.2.2 Danske forhold, bør efter vor opfattelse tilføjes:
"Kammeratstøtteordningen (KSO) under De Blå Baretter har siden 2001 haft en god kontakt til veteraner med problemer, herunder PTSD, opstået som følge af udsendelse i internationale missioner. KSO driver blandt andet en 24 timers telefonvagtordning, hvor veteraner og deres pårørende kan henvende sig, hvis de har behov. KSO har gennem årene registreret en stigning i antallet af henvendelser og har for tiden ca. 1.000 opkald om året. Veteraner, som henvender sig til KSO er typisk personer, som af en eller anden årsag ikke ønsker at anvende Forsvarets systemer. KSO giver ikke behandling, men har som primær opgave at bringe de skadede i kontakt med behandlersystemet, hvis det vurderes nødvendigt. KSO er baseret på frivillig arbejdskraft efter princippet "Veteraner støtter veteraner". KSO har et veletableret samarbejde med IMP og driften finansieres over Finansloven. Se www.80608030.dk."

Der mangler her også en omtale af SOLDTERLEGATET.

I pkt. 3.1.1 Før og under mission, bør efter vor opfattelse tilføjes (efter afsnittet om kontaktofficerer):

Landsformand: Bjarne Hesselberg, Bakkebøllevej 12, 4760 Vordingborg
Tlf. 55 34 64 30 · Fax: 55 34 64 31 · Mobil: 21 45 64 48 · formand@blaabaretter.dk · www.blaabaretter.dk
Foreningen for personel, der har været udsendt under FN, NATO, OSCE og EU
CVR.nr.: 32913938

”I forbindelse med før, under og efter missions orienteringerne for soldater og pårørende, giver Kammeratstøtteordningen (KSO) er orientering om ordningens muligheder for støtte til veteraner og pårørende. Herunder udleveres informationsmateriale om PTSD.”

I pkt. 3.1.2 Efter hjemkomst, bør efter vor opfattelse tilføjes:
”Kammeratstøtteordningen (KSO) har siden 2010 været i kontakt med et stort antal veteraner og pårørende, dels via den aktive telefonlinie, dels gennem forskellige sociale aktiviteter og grupperejser til tidligere missionsområder. KSO aktiviteter er åbne for alle veteraner og pårørende uden hensyn til evt. medlemskab af fagforeninger eller andre interesseorganisationer. KSO gør en aktiv indsats for at genskabe de sociale relationer for f.eks. PTSD ramte, der har isoleret sig, og knytter i nødvendigt omfang forbindelsen mellem veteranerne og behandlersystemet, dvs. primært til forsvarets særlige tilbud til tidligere udsendte soldater og deres pårørende eller de regionale almene tilbud”.

I pkt. 5.4 Danske hjemvendte soldater er informationerne efter vor opfattelse ikke helt korrekte.
Det anføres, at projektet ”Danske hjemvendte soldater” er et samarbejdsprojekt mellem IMP og Socialforskningsinstituttet. Vi tvivler ikke på IMP engagement, men efter vore oplysninger er projektet igangsat og finansieret af Soldaterlegatet. Dette forhold bør understreges.
Årsagen hertil er, at veteranorganisationerne siden 2001 og fra 2009 også Soldaterlegatet har været de eneste, der har arbejdet for, at skadede veteraner fra de internationale missioner skulle have en ordentlig behandling. Det er symptomatisk for hele området, at Forsvarsministeriet først i 2009 har taget kontakt til bl.a. Sundhedsstyrelsen for at få sat fokus på PTSD hos veteraner, trods den kendsgerning, at vi siden 1992 har haft et stigende antal traumatiserede veteraner. Det er glædeligt, at der nu sker noget, men det er bekymrende, at rapporten helt undertrykker betydningen af den seriøse indsats, der yders af organisationer uden for det officielle system.

I relation til rapportens afsnit 6, ”Arbejdsgruppens konklusioner og anbefalinger” har vi følgende bemærkninger:

Vedr. delkonklusion/anbefaling 1.

Det er formentlig hensigtsmæssigt, at Forsvarets tilbud til diagnosticering og behandling tildeles en betydelig rolle i rapportens konklusioner og anbefalinger.

I den forbindelse skal det så præciseres, at Forsvarets ansvar således nødvendigvis rækker ud over de tre måneder efter hjemkomst, som er anført i rapporten. Det vil sige, at de tilbud som Forsvaret har specialiseret sig i og tildeles ansvaret for fsva militært personel og deres pårørende med psykiske skader, også skal dække tidligere militært personel (og deres pårørende), som ikke længere er ansat i Forsvaret, når sygdommen – forårsaget af militær tjeneste / primært udsendelse – måtte komme til udtryk efter de anførte tre måneder.

Vedr. delkonklusion/anbefaling 2 og 4

De Blå Baretter er ikke enig i, at militært personel med PTDS generelt kan diagnosticeres, behandles og rehabiliteres på baggrund af erfaringer med traumatiske flygtninge.

Det er De Blå Baretters klare overbevisninger, at der i Danmark – i lighed med sammenlignelige lande – skal oprettes et egentlig videncenter / forskningscenter med henblik på systematisk opsamling af viden om de psykiske skader som krigen, katastrofesituationer o. lign forårsager på mennesker og den efterfølgende diagnosticering, behandling og rehabilitering.

I den forbindelse er det De Blå Baretters erfaring, at en person, der er ramt af PTSD parallelt hermed som oftest kæmper med en eller flere andre hertil tilknyttede problemer, som f.eks. familiemæssige-, sociale-, økonomiske-, misbrugsproblemer mv., og at det er nødvendigt at iværksætte en parallel behandling/løsning af alle tilknyttede problematikker med socialrådgiverfunktionen som omdrejningspunkt, som udgangspunkt for en succesfuld behandling og rehabilitering.

De Blå Baretter er medlem af World Veterans Federation (WVF), der som en af sine hovedopgaver har at sikre veteraners helbredsmæssige og sociale velfærd. De Blå Baretter har i den anledning deltaget i adskillige internationale seminarer omkring bl.a. PTSD og har derfor en grundlæggende viden på området. Vi tillader os at vedhæfte WVF "Veterans´ Health and Welfare Co-operation International Steering Groups" Final Report, February 2008 til inspiration for det videre arbejde.

Med venlig hilsen

Bjarne Hesselberg
Landsformand for De Blå Baretter og
Leder af Kammeratstøtteordningen.

Med Venlig Hilsen

Peter Kragh Nielsen

Herthalund 40

4200 Slagelse

MobTlf. 2115 5260